

UNIVERZA Z(A) INTEGRITETO

Univerza v Ljubljani si prizadeva dosegati odličnost in najvišjo kakovost ter izpolnjevati najvišja etična merila na vseh področjih znanosti in umetnosti. To je mogoče doseči samo, če se tudi njeni zaposleni zavedamo njenih vrednot in delujemo v dobro institucije. Eden od načinov, kako to doseči, je **visoka stopnja integritete**. Slednja je antipod koruptivnemu ravnanju. Je ena najpomembnejših človeških vrednot, sestavljena iz vedenj in dejanj, skladnih z moralnimi in etičnimi načeli.

Ključ do višje stopnje integritete je načrt integritete. Ta nas obvešča o korupcijskih tveganjih in tveganjih za kršitev integritete pri delu ter vsebuje ukrepe, usmerjene v preprečitev uresničitve tveganj. Ker tveganjem v javnem sektorju zaradi njihove narave običajno posvetimo manj pozornosti, saj navadno nismo neposredno oškodovani, je še toliko bolj pomembno, da k njim pristopimo načrtovano in kolektivno. Načrt integritete pa nima nikakršnega pomena, če ga ne uporabljamo. Ključno je, da zaživi v praksi, da ga redno obnavljamo, presojamo učinke ukrepov in predlagamo nove.

Ker pa je ena izmed glavnih dejavnosti Univerze v Ljubljani raziskovanje, je bistveno, da obvladamo znanje, metodologije in etične prakse, povezane s svojim področjem. Kršitve namreč škodijo raziskovalnim postopkom, odnosom med raziskovalci in posledično zmanjšujejo zaupanje v raziskave in njihovo verodostojnost. Med posebej resne kršitve štejemo ponarejanje in plagiatorstvo, poznamo še več drugih nesprejemljivih praks, kot so selektivno citiranje, neobjavljanje rezultatov raziskav, zavajanje itd. Da bi te kršitve preprečili, se poslužujemo dobrih raziskovalnih praks, ki temeljijo na **osnovnih načelih raziskovalne integritete** – zanesljivosti, poštenosti, spoštovanju in odgovornosti.

V delovnem okolju se moramo **izogibati tudi nasprotju interesov**. Gre za položaj, v katerem so podane okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje javnih nalog. Če ugotovimo, da je do tega prišlo, je treba o tem takoj pisno obvestiti dekana, ki mora v 15 dneh odločiti o obstoju nasprotja interesov, lahko pa se posameznik sam izloči iz dela na takšni zadevi. V prilogi Pravilnika o izogibanju nasprotjem interesov in pogojih za opravljanje dela izven UL (dostopen je na povezavi: [Kadri | Univerza v Ljubljani](#)) je obrazec, ki ga zaposleni izpolnijo v primeru, da se pri svojem delu znajdejo v položaju, ki bi predstavljal nasprotje interesov.

S tveganji se ne soočamo zgolj pri raziskovalni dejavnosti, temveč tudi na drugih področjih. Eno izmed tveganj predstavlja **sprejemanje daril**. Z zadnjo novelo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije je na tem področju prišlo do določenih sprememb, in sicer je prepovedano sprejemati vsa darila, razen daril, ki se tradicionalno in običajno izročajo ob določenih dogodkih in ne presegajo vrednosti 100 €. Sprejemajo se lahko tudi protokolarna darila, a ta ne glede na vrednost postanejo last delodajalca. Prav tako je treba do 31. 3. za preteklo koledarsko leto oddati seznam daril, ki so jih prejeli zaposleni oz. njihovi družinski člani, in seznam protokolarnih daril. Oboje se odda prek [elektronskega obrazca](#), dostopnega na spletni strani [KPK](#) (to storijo pooblaščen osebe na članicah in rektoratu).

Še eno izmed večjih tveganj se pojavlja v primeru **javnih naročil** in vplivanja na izid le-teh. Preprečujemo ga s skrbno in samostojno pripravo analiz, kritičnim presojanjem pridobljenih podatkov, doslednim beleženjem stikov s ponudniki in vzpostavitev formalne komunikacijske poti, vzpostavitev notranjega kontrolnega mehanizma, enakim posredovanjem informacij vsem udeleženi in ustreznim poročanjem o lobističnih stikih.

Da bi integriteta zaživela tudi v praksi, moramo korak naprej storiti vsi. Le s skupnimi močmi in voljo lahko namreč dosežemo želene cilje in preprečimo uresničitev tveganj. Ključno pri tem je, da smo med delovnim procesom pozorni na potencialna tveganja, o njih pravočasno obveščamo druge in skušamo izboljšati ukrepe, ki bodo tveganja čim bolj omilili.